

Suomi 14. sijalla IMD:n kansainvälisessä kilpailukykyvertailussa

Suomen kilpailukyky viime vuoden tasolla

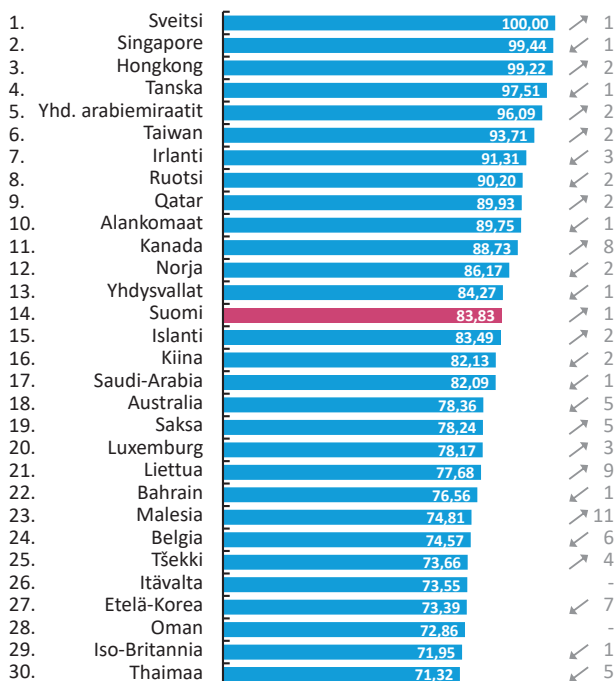
VILLE KAITILA

Tutkija, Etlä

Suomen sijoitus nousi yhdellä pykälällä sijalle 14 IMD:n tuoreessa 69 maan kansainvälisessä kilpailukykyvertailussa. Sijoitus oli tätä parempi vuosina 2020–2023, ja näyttää nyt palautuneen koronapandemiaa edeltäneelle tasolleen.

IMD:N TARKASTELUSSA SUOMEN SIOJITUSTA PARANSI

viime vuodesta eniten kansainväliset investoinnit. Tämä on kuitenkin erä, joka voi heilahdella vuosittain huomattavan paljon. Sijoitus parani edellisvuodesta myös hintojen osalta, kun Suomen yhdenmukaistettu inflaatio painui yhteen

Kuvio 1 IMD:n kilpailukykyvertailu 2025

Lähde: IMD World Competitiveness Ranking 2025: <https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness-ranking/>.

prosenttiin. Parannusta tuli myös yrityslainsäädännön sijoituksessa. Muutos lienee näennäinen, koska sijoitus palasi nyt vuoden 2023 tasolle. Sijoitus heikkeni eniten työllisyydessä.

Kun Suomen kokonaissijoitus on nyt ollut suunnilleen sama kuin ennen pandemiaa, on syytä verrata sijoitusta indeksin alarivissä vuosina 2024–2025 vuosiin 2017–2019. Suomen sijoitus on tänä aikana heikentynyt eniten hintojen, kotimaisen talouden, koulutuksen, veropolitiikan, kansainvälisen kaupan sekä työllisyyden osalta. Osittain nämä ovat suhdanneluonteisia, osittain rakenteellisia. Sijoitus on parantunut eniten työmarkkinoiden, julkishallinnon instituutioiden sekä kansainvälisten investointien osalta.

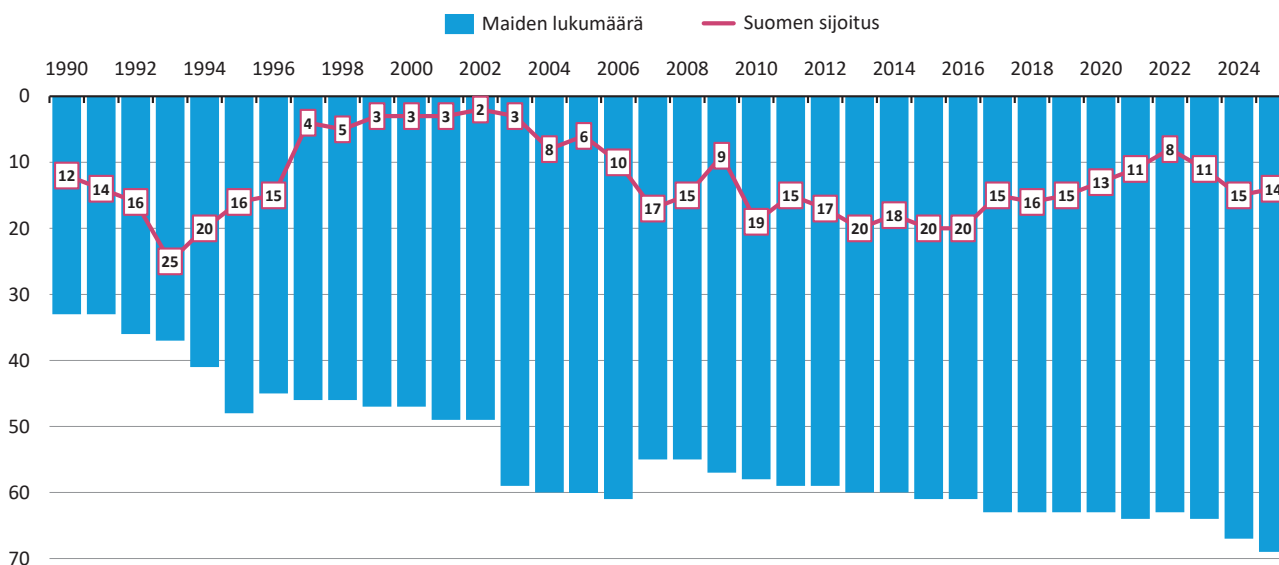
Kilpailukyvyyn kärkisijat menivät tänä vuonna edelleen pieniin kansantalouksiin. Sveitsi nousi takaisin kärkeen. Seuraavina tulevat Singapore, Hongkong ja Tanska.

Yhdistyneet arabiemiraatit ja Taiwan kirivät Irlannin ja Ruotsin ohitse. Kanada nousi kahdeksan pykälää sijalle 11 ja Norja taantui sijalle 12. Yhdysvallat on juuri Suomen edellä sijalla 13 ja Kiinan hieman jäljessä sijalla 16.

Suurista EU-maista Saksa oli 19. (viime vuonna 24.), Ranska 32. (31.), Espanja 39. (40.) ja Italia 43. (42.). EU-maista heikoimmin sijoittuivat Slovakia (63.), Bulgaria (57.), Kroatia (53.) ja selvästi pudonnut Puola (52.).

Metodologiasta

IMD:n kilpailukykyindeksi analysoi sitä, ”miten maat ja yritykset kokonaisuutena hyödyntävät kykyjään vaurauden tai voittojen saavuttamiseksi”. Indeksi on pysynyt samankaltaisena vuodesta 2001, joskin käytetyt muuttujat vaihtuvat välillä jonkin verran.

Kuvio 2 Maiden lukumäärä ja Suomen sijoitus IMD:n kilpailukykyvertailussa

Lähteet: IMD World Competitiveness Yearbook -julkaisut 1990–2025. Sijoitukset kyseisen vuoden painetun raportin mukaan.

Kokonaisindeksi lasketaan 170 tilasto- ja muista sekundaarilähteistä saadun ”kovan” muuttujan sekä 92 yritysjohtajille ja muille vaikuttajille suunnatulla kyselyllä hankitun ”pehmeän” muuttujan vakioituna ja painotettuna summana. Kysely tehdään internetin kautta siten, että vastaajat ottavat kantaa väittämiin 6-portaisella asteikolla. Lisäksi kerätään tietoa 80 taustamuuttujasta. Pehmeiden muuttujien painoarvo on noin yksi kolmasosa. IMD:n kevättalvella 2025 toteutettuun kyselyyn vastasi eri maissa yhteensä 6 162 henkilöä. Kukin henkilö vastaa kyselyyn oleskelumaataan koskien.

Alaerissä pientä paranemista

IMD:n kokonaisindeksi jakautuu neljään kokonaisuuteen ja ne edelleen viiteen alakohtaan kukin. Kullakin on yhtä suuri paino indeksissä. Neljä pääkokonaisuutta ovat taloudellinen menestys, julkisen hallinnon tehokkuus, yritysten suo-

rituskyky sekä infrastruktuuri. Nämä on esitetty alarineen seuraavissa kuvioissa.

Ensimmäisessä kuviossa on näytetty Suomen sijoitus sekä viime vuoden osalta vaalealla värillä taustalla että uusi sijoitus tummalla värillä etualalla. Palkkien alapuolella on sijoituksen muutos viime vuodesta. Lyhyempi pylväs ja negatiivinen muutos merkitsevät parempaa sijoitusta 69 maan joukossa.

Suomi pärjää edelleen heikoimmin taloudellisen menestyksen kokonaisuudessa, jossa sijaluku parani hieman sijalle 46. Rakenteellisesti Suomen (ja muiden pienten maiden) sijoitusta tässä osiossa heikentää kotimarkkinoiden pieni koko, sillä bkt on sellaisenaan yksi mittausmuuttuja. Muut Pohjoismaat ovat kuitenkin sijoilla 15–26 (ks. taulukko 1).

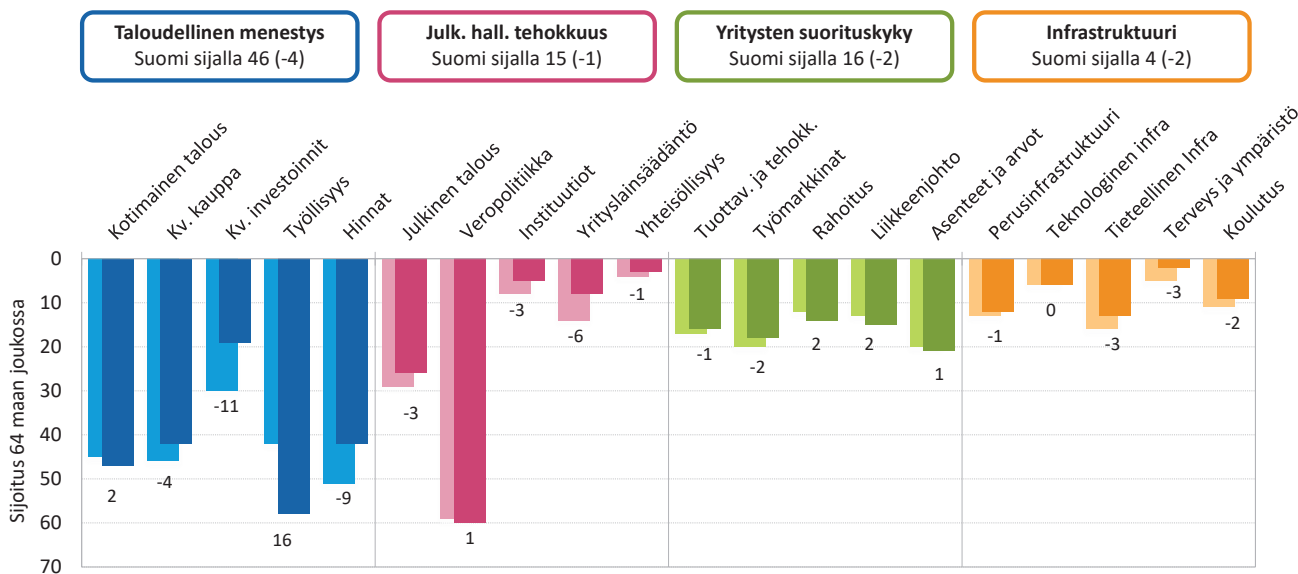
Heikko taloustilanne painoi Suomen sijoitusta tässä osiossa, sillä bkt, investoinnit ja työttömyysaste kehittyivät heikosti. Taloutta ovat painaneet keskimääräistä enemmän korkotason nousun vaikutus investointeihin ja kulutukseen

Taulukko 1 Pohjoismaiden sijoitukset IMD:n vertailussa 2025

	Kokonaissijoitus	Tal. menestys	Julkinen hallinto	Yritykset	Infrastruktuuri
Suomi	14	46	15	16	4
Ruotsi	8	20	9	9	3
Tanska	4	15	6	1	2
Norja	12	26	10	15	8

Lähde: IMD World Competitiveness Yearbook 2024.

Kuvio 3 Suomen sijoitukset IMD:n kilpailukykyvertailussa 2025 (tumma pylväs etualalla; lyhyempi palkki on parempi) ja sijoitus vuonna 2024 (vaalea pylväs taustalla) sekä palkin alapuolella muutos sijoituksessa näinä vuosina

Lähteet: IMD World Competitiveness Yearbook 2024 ja 2025

sekä Venäjän hyökkäyssodan vaikutus Suomen tavara- ja palveluvientiin. Näiden suhdannetekijöiden odotetaan alkavan parantua, mikä tukisi Suomen sijoitusta lähivuosina.

Suomen sijoitus parani hieman julkisen hallinnon tehokkuudessa erityisesti, kun edellisvuoden heikkenemä yrityslainsäädännössä kumoutui. Viime vuoden pudotus voi johtua aivan pienistä eroista maiden välillä. Tarkastelussa on muistettava, että maiden sijoitus voi vertailussa muuttua, jos muissa maissa tehdään esimerkiksi lainsäädännöllisiä muutoksia mutta Suomessa ei. Lisäksi kyselyvastauksiin liittyy satunnaisvaihtelua, joka voi jonkin verran muuttaa maiden keskinäistä sijoitusta.

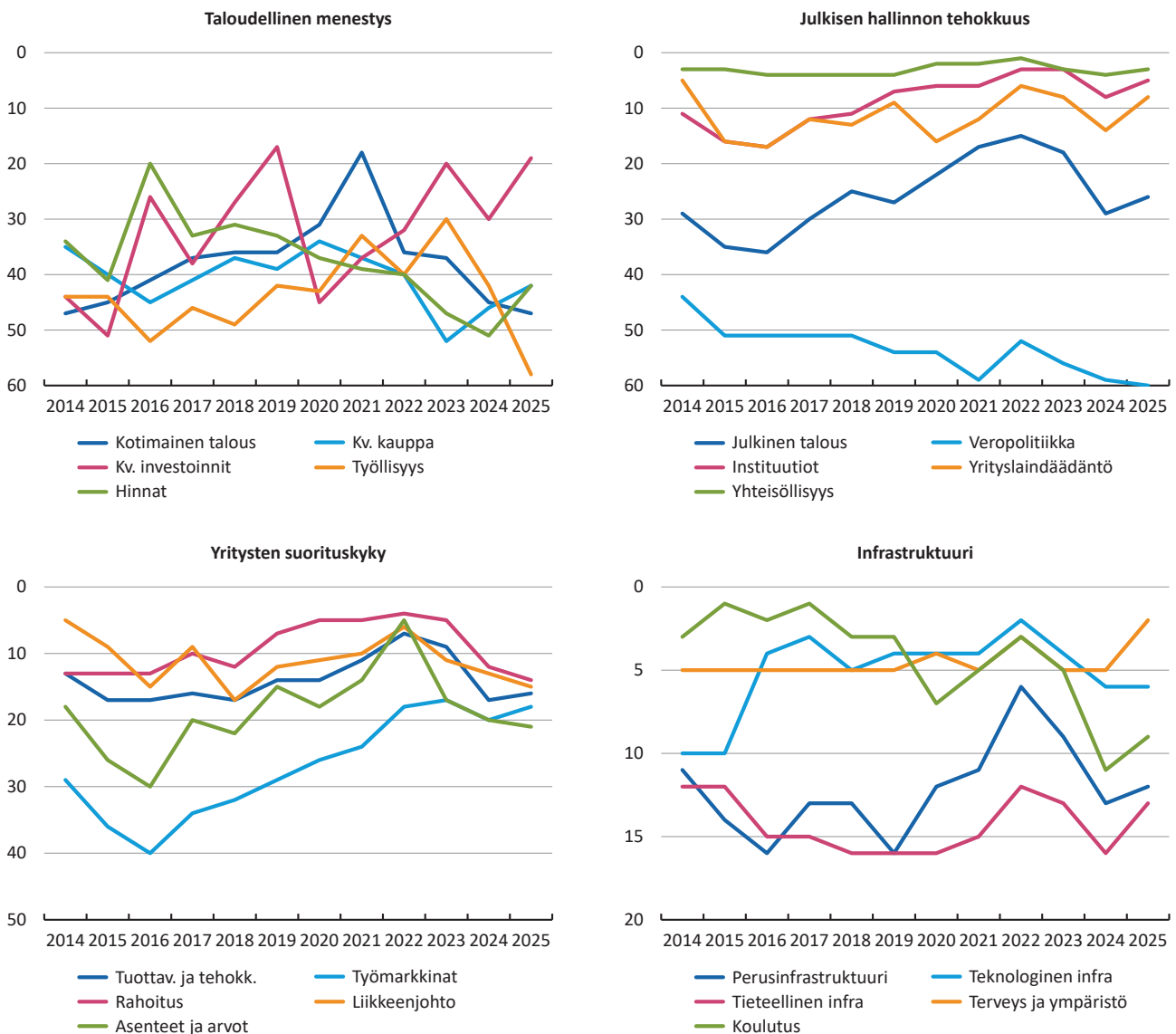
Julkisessa taloudessa tärkeimmät Suomen sijoitusta painavat tekijät liittyvät korkeaan verotukseen, mutta myös budjettialijäämään ja velkaantumiseen. Julkisen sektorin

menot oli ainoa muuttuja, jossa Suomi jäi koko 69 maan joukon viimeiseksi. Lisäksi väestön ikääntyminen on merkittävä heikkous. Institutionaalisemmissa tekijöissä, mm. laillisuudessa ja kilpailulainsäädännössä Suomi on maailman kärkeä.

Yritysten suorituskyyvyssä Suomen sijoitus parani pari pykälää, mutta se olikin heikentynyt viime vuonna huomattavasti. Sijoitusta painavat alaspäin mm. heikko kasvu, tehtyjen työtuntien määrä, yrittäjyys ja korkeasti koulutetun ulkomaisen työvoiman määrä. Toisaalta mm. sosiaalinen vastuu, osakkeenomistajien oikeudet, yritysten velkataso, ”Big Datan” käyttö sekä tilintarkastus- ja kirjanpitoikäytännöt ovat hyviä.

Infrastruktuuri on yksi Suomen vahvuuksista, ja sijoitus parani pari pykälää aiemmalle tasolle. Muun muassa huoltosuhde, investoinnit telekommunikaatioon, mobiilipuheli-

Kuvio 4 Suomen sijoituksen kehitys eri osa-alueilla vuodesta 2014

Lähteet: IMD World Competitiveness Yearbook -julkaisut 2014–2024.

men kustannukset, korkean teknologian viennin vähäisyys ja väestönkasvu ovat heikkouksia.

Viimeisessä kuviossa on esitetty alarittain Suomen sijoitusten kehitys vuodesta 2014. Monet erät sahaavat edestakaisin ja heiluttavat Suomen kokonaissijoitusta. Viimeisten parin vuoden huono talouskehitys näkyy monissa muuttujissa. Osa niistä on suhdanneluonteisia, mutta joukossa on myös huolestuttavaa rakenteellista heikkenemistä mm. teknologisessa infrastruktuurissa sekä koulutuksessa, joiden talouskasvua heikentävä vaikutus näkyy vasta viipeellä. Myös veropolitiikassa Suomen sijoitus on valunut jatkuvasti heikommaksi.

Suomen sijoitus häviää muille Pohjoismaille kaikissa indeksin neljässä pääkategoriassa, paitsi Norjalle infrastruktuurissa (ks. taulukko 1).

Mennyt kehitys ei ole tae tulevasta

IMD:n indeksi on ollut pitkään teknisesti lähes sama. Siihen pätee edelleen Etlan aiemminkin esittämä kritiikki:

- Menestys vertailuissa on jonkinlaisessa yhteydessä talouden vallitsevaan nykytilaan sekä muun muassa vaihtotaseen jäämään, mutta se ei ennakoit tulevaa kehitystä.

- Vertailun virhemarginaali on ± 5 –10 sijaa.
- Itse sijoitusta enemmän huomiota tulisi kiinnittää kansakunnan kilpailukykyyn vaikuttaviin tekijöihin ja niiden edistämiseen.
- Osa muuttujista on sellaisia, että on epäselvää, onko kyseessä negatiivinen, positiivinen vai neutraali asia (esim. korkea verotus julkishallinnon tehokkuuden kannalta), ja osa sellaisia, että ne ovat korreloituneita (esim. korkea tuottavuus ja korkea palkkataso, joista edellinen on tässä positiivinen ja jälkimmäinen negatiivinen tekijä).
- Eri osioiden saamat painot ja valitut muuttujat voitaisiin valita myös toisin.

IMD:n vertailun kanssa ”kilpaileva” World Economic Forum julkaisi viime vuoden alussa uudistetun raportin, joka ei ole WEF:n aiempien tai IMD:n raportin kanssa vertailukelpoinen. Myös WEF:n raportin tuloksista on tehty Etlan erikoisartikkeli: <https://www.etla.fi/julkaisut/erikoisartikkelit/suomi-sijoittui-vahvasti-wefn-uudessa-analyysissa-innovatiivisuus-kuitenkin-heikkoutena/>

WEF:n vertailussa Suomen heikkous oli innovatiivisuus, ja IMD:n analyysissa nähdään heikkenemistä mm. teknologisessa infrastruktuurissa, koulutuksessa julkistaloudessa sekä väestön huoltosuhteessa. Nämä ovat Suomen pitkän aikavälin kasvunäkymien kannalta huolestuttavia piirteitä.

Lisätietoja

Institute for Management Development (IMD), IMD World Competitiveness Yearbook 2025, <https://www.imd.org>
World Competitiveness Ranking 2025, <https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness-ranking/>

Etla on IMD:n Partner Institute, kansallinen partneri Suomessa. Etla kerää heille tilastoja julkisista lähteistä ja avustaa heitä tarvittaessa internet-kyselyn toteuttamisessa, mutta ei muutoin osallistu kilpailukykyraportin tai sen taustaselvitysten laadintaan, levittämiseen tai rahoittamiseen, eikä saa itse IMD:ltä rahoitusta.

**Elinkeinoelämän
tutkimuslaitos**

Puh. 09-609 900
www.etla.fi
etunimi.sukunimi@etla.fi

Arkadiankatu 23 B
00100 Helsinki
